

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

מגדל חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2018

תוכן ענייניםדוח יחס כושר פירעון כלכלי שלמגדל חברה לביטוח בע"מליום 31 בדצמבר 2018

<u>עמוד</u>	
2	דוח מיוחד של רו"ח
3	רקע ודרישות גילוי
4	הגדרות
5	מתודולגית החישוב
6	שינויים מהותיים לעומת אשתקד
6	הערות והבהרות
7	נספח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון
8	נספח 2 - מאזן כלכלי
12	נספח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
13	נספח 4 - דוח תנועה באומדן מיטבי (BE) בשייר של התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
14	נספח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
16	נספח 6 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
17	נספח 7 - סף הון (MCR)

קוסט פורר גבאי את קסירר
 דרך מנחם בגין 144א'
 תל-אביב, 6492102
 טל. +972 3 623 2525
 פקס +972 3 562 2555
 ey.com

סומך חייקין
 מגדל המילניום KPMG
 רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
 תל אביב 6100601
 03 684 8000

לכבוד
 הדירקטוריון של
מגדל חברה לביטוח בע"מ

א.ג.ג.

הנידון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2018

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של חברת מגדל חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2018 (להלן "המידע"), המצורף בזה. הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר ביטוח מספר 2017-1-20 על עדכונים החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכנו, מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף 2ה - הערות והבהרות בדוח יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

תל אביב, 30 ליוני 2019

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רואי חשבון

סומך חייקין
 רואי חשבון

מבקרים משותפים

1. משטרי ההון החלים על החברה

החל משנת 2016 חל על החברה משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בנוסף למשטר ההון הקודם. החל מחודש נובמבר 2018 זהו משטר ההון היחיד החל עליה.

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "חוזר סולבנסי"). לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן - "תקנות ההון").

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, מבוססות על הוראות הנדבך הראשון של דירקטיבה אירופאית המכונה Solvency II (להלן - "הדירקטיבה"), הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון. נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA). נדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני 2018 על נתוני 31 בדצמבר 2017.

הנדבך הראשון קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים לבין ההון הנדרש.**

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות ההון בהתאם למשטר הקודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישת ההון הכלכלית הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן - "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

א. רקע ודרישות גילוי (המשך)3. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 ואילך

בחודש דצמבר 2017 פורסם חוזר ביטוח מספר 2017-1-20 בדבר "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". ביוני 2019 פרסם הממונה עדכון להוראות חוזר זה. החוזר על עדכוניו יכונה להלן "חוזר הגילוי".

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2018 יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד 15 ביולי 2019 ובגין נתוני 30 ביוני 2019 יפורסם עד 31 בדצמבר 2019. מכאן ואילך ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח הכספי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח על נתוני דצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

החברה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת וקיבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה על ביצוע ביקורת לראשונה בגין נתוני 31 בדצמבר 2017.

הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

מידע צופה פני עתיד בדוח

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

ב. הגדרות

- אומדן מיטבי (Best Estimate) - צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) - הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- הון עצמי מוכר - סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רובד 1 בסיסי - הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח.
- הון רובד 1 נוסף - שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף.
- הון רובד 2 - מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.

ב. הגדרות (המשך)

- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון יחס כושר פירעון
- מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את הסיכון הכולל.
- היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניות
- דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי
- מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM)
- סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- סף הון מינימלי (MCR)
- הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)
- Expected Profit in Future Premiums ; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות.
- תקופת פריסה
- במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2016 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2016 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.
- UFR
- שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהצפיית לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- מתאם תנודתיות (VA)
- רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ג. מתודולוגית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו. להלן עיקרי ההוראות:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שאחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן היחיד. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של פעילויות הגמל הפנסיה וסוכנויות הביטוח שתחת חברת הביטוח ולא את הערך הכלכלי של נכסים לא מוחשיים ושל הוצאות רכישה נדחות.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תת רכיב סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחדים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי והון נדרש בגין חברות מנהלות. יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחיות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ד. שינויים מהותיים לעומת אשתקד:

מצב ההון של החברה ב- 2018 הושפע מההתפתחות העסקית השוטפת של החברה, שינויים במשתני שוק, וכן עדכון הנחות דמוגרפיות ועדכוני מודל שוטפים.

עליית עקום הריבית השפיעה באופן חיובי על מצב ההון ותרמה לירידה בערך של ההתחייבויות הביטוחיות במוצרי החסכון הישנים ומוצרי סיעוד וכן לקיטון בדרישות ההון של חלק מהתרחישים הביטוחיים. מנגד, הפסדי השקעות, בעיקר ברבעון הרביעי של השנה, שחקו את הרווח לתקופה וגרמו לקיטון בגביית דמי ניהול משתנים הצפויה בעתיד עקב תשואה ריאלית שלילית ברבעון האחרון של 2018.

בנוסף, במסגרת תקופת החישוב נעשו מספר שינויים בהנחות הדמוגרפיות אשר השפיעו על מצב ההון של החברה נכון לדצמבר 2018. שינויים אלו כללו עדכון שיעורי מימוש גמלה אשר השפיעו לרעה על מצב ההון הכולל של החברה. מעבר לכך, עדכון הנחות לגבי תביעות עתידיות בחלק ממוצרי נכות ובריאות הגדיל את ההתחייבות הכלכלית ועל כן השפיע לרעה על מצב ההון. במקביל, עודכנו ההנחות בגין שינויי שכר עתידיים במוצרי חסכון ואובדן כושר עבודה אשר תרמו לגידול בהון הכלכלי שקוזז ע"י גידול בתרחישים הביטוחיים.

ה. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו.

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2018. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2018 אם וככל שבוצעו.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

למודל רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות.

ראה בקשר לכך סעיפים 6.3, 6.4, 9.3, 12.2 בחלק ב' וסעיפים 15 ו- 21.2 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2018 ובפרק 4 לדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31 למרץ 2019.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בבאור 39 לדוחות הכספיים לשנת 2018, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.

נספח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון

1. יחס כושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 בדצמבר 2018
(מבוקר *) אלפי ש"ח	

ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות

11,986,350	14,016,208	הון עצמי
-	(174,696)	חריגה ממגבלות כמותיות
11,986,350	13,841,512	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה נספח 5
12,667,214	12,539,420	הון נדרש לכושר פירעון - ראה נספח 6
(680,864)	1,302,092	עודף (גירעון)
**95%	110%	יחס כושר פירעון

אירועים מהותיים שהתרחשו בתקופה שבין תאריך המאזן לתאריך הדיווח והשפיעו על יחס כושר הפירעון של החברה

11,986,350	14,016,208	הון עצמי
1,113,050	(267,860)	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו (שנפדו) לאחר 31 בדצמבר
-	(350,000)	דיבידנד שהוכרז
13,099,400	13,398,348	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
12,667,214	12,539,420	הון נדרש לכושר פירעון
432,186	858,928	עודף (ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות)
103%	107%	יחס כושר פירעון (ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות)
100%	103%	יעד הדיריקטוריון לתקופה
432,186	500,659	עודף הון ביחס ליעד

עמידה באבני דרך בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות (ללא התחשבות בתנועות הוניות לאחר תאריך הדיווח)

11,986,350	12,994,432	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה נספח 5
7,653,038	8,336,423	הון נדרש לכושר פירעון - ראה נספח 6
4,333,312	4,658,009	עודף

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
 (**) בחישוב יחס כושר הפירעון של החברה שליווה 31 בדצמבר 2017, הובאו בחשבון מחקרים אקטואריים שהתגבשו לאחר מועד פרסום הדיווח התקופתי של החברה לשנת 2017, כפי שיישמו בדוחות הביניים לשנת 2018. אלמלא עדכון המחקרים כאמור, יחס כושר הפירעון של החברה היה גבוה יותר.

2. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 בדצמבר 2018
(מבוקר *) אלפי ש"ח	

2,219,543	2,227,749	סף הון (MCR) ראה נספח א'7
8,662,581	9,271,294	הון עצמי לעניין סף הון - ראה נספח ב'7
		(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 31 בדצמבר 2018		מידע אודות מאזן כלכלי	
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית		
(מבוקר **) אלפי ש"ח					
-	407,989	-	420,060	2	נכסים בלתי מוחשיים
-	-	-	-	9	נכסי מיסים נדחים, נטו
-	1,814,192	-	1,890,611	3	הוצאות רכישה נדחות רכוש קבוע
703,155	488,074	733,411	469,792		
373,165	761,120	421,777	774,594	4	השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
481,957	557,941	497,355	601,502	4	חברות מנהלות חברות מוחזקות אחרות
855,122	1,319,061	919,132	1,376,096		סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
5,992,310	5,992,310	6,230,525	6,230,525		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
812,711	812,711	868,752	868,752		נדל"ן להשקעה - אחר
279,785	1,035,690	(281,249)	999,443		נכסי ביטוח משנה
549,722	549,722	1,712,382	1,712,382		חייבים ויתרות חובה
85,292,178	85,292,178	86,245,691	86,245,691		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
10,805,439	10,805,439	11,185,309	11,185,309		השקעות פיננסיות אחרות:
3,089,621	2,668,238	3,620,914	3,346,759	5	נכסי חוב סחירים
(* 32,532,205	20,811,223	30,897,624	21,247,399	6	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות אג"ח מיועדות
1,034,807	1,034,807	866,162	866,162		מניות
2,458,097	2,458,097	2,714,699	2,714,699		אחרות
49,920,169	37,777,804	49,284,708	39,360,328		סך כל השקעות פיננסיות אחרות
8,497,605	8,497,605	10,564,992	10,564,992		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,094,993	2,094,993	2,441,124	2,441,124		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
871,809	871,809	977,076	977,076		נכסים אחרים
155,869,559	146,954,138	159,696,544	153,556,872		סך כל הנכסים
100,200,302	100,525,815	104,220,692	104,799,754		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
8,218,672	5,473,513	8,825,744	5,579,221		הון
-	-	-	-		הון רוברד 1 בסיסי
8,218,672	5,473,513	8,825,744	5,579,221		רכיבי הון רוברד 1 נוסף
					סך כל ההון
					התחייבויות
(* 42,979,975	34,949,829	41,048,001	35,666,483	1,7	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
85,029,402	99,900,303	87,901,152	103,413,383	1,7	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
11,294,998	-	11,136,850	-	8	מרווח סיכון (RM)
2,127,503	523,803	2,064,590	210,903	9	התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
2,028,743	2,071,174	1,775,641	1,821,061	10	זכאים ויתרות זכות
3,871,329	3,716,579	6,581,726	6,503,033	11	התחייבויות פיננסיות
318,937	318,937	362,788	362,788		התחייבויות אחרות
147,650,887	141,480,625	150,870,748	147,977,651		סך כל ההתחייבויות
155,869,559	146,954,138	159,696,544	153,556,872		סך כל ההון וההתחייבויות

(* סווג מחדש- ראה סעיף 12 במידע אודות מאזן כלכלי.

(** הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

נספח 2 - מידע אודות מאזן כלכלי - הערות

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס אומדן מיטבי (להלן - BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל^[1], ובהתייחס לביטוח כללי ובריאות (NSLT) בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE "עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה. תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 11'ד' לעיל - הערות והבהרות.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים. בהקשר זה יש להדגיש, כי תרחישי הקיצון המחושבים במסגרת מודל הסולבנסי (דרישות ההון) מתבססים על סט תרחישים והנחות אשר הוגדרו ע"י הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהוא של ניסיון החברה בפועל.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות (למשל שיעורי ביטולים) לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי. בהקשר זה יש לציין, כי סט הקורלציות עליהן מתבסס מודל הסולבנסי (עבור דרישות ההון) הוגדר ע"י הממונה ואינו משקף את ניסיון החברה בפועל.
- קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת התפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.

^[1] חישוב ה-EV (Embedded Value), ערך גלום) בישראל נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע הממונה אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח ועדה משותפת של חברות הביטוח והממונה אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומחו"ל.

הנחות דמוגרפיות ותפעוליות

ההנחות העומדות בבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ועל שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ונספחות תמותה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן.

ככלל ההנחות לצורך ה- BE זהות להנחות המשמשות לחישוב התחייבויות ביטוחיות במאזן החברה. על פי הכללים המקובלים לעריכתו. עם זאת, השיטות האקטואריות המשמשות לעריכת ה- BE עשויות להיות שונות מאלו המשמשות עבור חישוב ההתחייבויות המאזניות.

ההנחות העיקריות עליהם הסתמכנו בחישובים הינן כדלקמן:

(א) הנחות כלכליות

- 1) ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) הכלל כפי שנקבע על ידי הממונה.
- 2) שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
- 3) אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווי ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.
- 4) שיעור האינפלציה נקבע כהפרש בין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה שקליות לבין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה צמודות. יצוין כי הנחת האינפלציה רלוונטית למוצרים עם סכומי ביטוח, פרמיות ו/או ריביות צמודות למדד, וכן להוצאות, תביעות ו/או פרמיות שהחברה מניחה שישתנו בשיעור המדד או בשיעור אחר שהוא צמוד למדד.

(ב) הנחות תפעוליות ודמוגרפיות כוללות הנחות בגין הפרמטרים להלן (עבור ביטוח חיים ובריאות):

- 1) הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיוסי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיוסיים או עלות תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות מומחה ושיקול דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.
- 2) ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, תשלום ערך פדיון) - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרי ביטולים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד.
- 3) תמותת גמלאים - בהתאם לנספחות והנחת הארכת תוחלת חיים כפי שפורסמו על ידי הממונה בחוזר 2013-1-2. בנוסף הונח, בהתאם להנחת ברירת המחדל באותו חוזר, כי השפעת הסלקציה של גמלאים שאינם חייבים לקחת קצבה תהיה שוות ערך לגידול בשיעור של 3% בשווי הגמלה המשולם.
- 4) תמותת פעילים - על בסיס נספחות מבטחי משנה אשר ערכו מחקר תמותה בישראל, מותאם בהתאם לניסיון התביעות של החברה על פי מחקרי תמותה למוצרים הרלוונטיים אשר מבוצעים מדי תקופה.
- 5) תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה, נכויות ומוצרי בריאות - לפי ניסיון התביעות של החברה, למוצרים הרלוונטיים, על-פי מחקרי תביעות אשר מבוצעים מדי תקופה, ו/או על-פי תעריפי ביטוח משנה למוצרים הרלוונטיים.
- 6) שיעורי מימוש גמלה, גיל לקיחת גמלה, ומסלולי גמלה - על-פי ניסיון החברה כפי שנצפה במחקרים אשר מבוצעים מדי תקופה, בסוגי הפוליסות והכספים השונים.

(ג) עלות תביעות בביטוח כללי

עלות התביעות בענפים השונים בגין פוליסות שהורווחו מבוססת על ההפרשה למאזן דצמבר 2018. האומדן כולל הוצאות עקיפות, ואינו כולל מרווח סיכון (RM) ומרווחים לא מפורשים נוספים שנלקחו בחשבון לצורך בדיקות הלימות העתודות עבור המאזן האמור.

בגין החלק שטרם הורווח העלות הינה על בסיס חישובי המאזן כאשר נלקח החלק הלא מורווח של התביעות התלויות (גם אלו מנוכים מרווחי סיכון ומרווחים לא מפורשים נוספים).

נספח 2 - מאזן כלכלי - הערות (המשך)

נכסים והתחייבויות אחרים:

2. נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.
3. הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
4. השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על התחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר, המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי.
הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.
בחברה המנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת הפרש המקורי המתייחס לחברה זו.
5. נכסי חוב בלתי סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
6. אג"ח מיועדות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.
7. התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ג.2.ב) לעיל.
8. בהתאם לחלק א' פרק 4 סימן ד, סימן משנה 5, סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת הביטוח, בהתאם להוראות.
9. התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים והתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
10. זכאים ויתרות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
11. התחייבויות פיננסיות - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.
12. סיווג מחדש - מספרי ההשוואה סווגו מחדש כדי לשקף באופן מדויק יותר את הטיפול באג"ח מיועדות.

נספח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2018		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ש"ח	ברוטו	ביטוח משנה (מבוקר **) אלפי ש"ח

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה			
37,028,361	(349,412)	36,678,949	חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
3,727,945	641,107	4,369,052	חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

40,756,306	291,695	41,048,001
88,474,096	(572,944)	87,901,152
129,230,402	(281,249)	128,949,153

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2017		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ש"ח	ברוטו	ביטוח משנה (מבוקר **) אלפי ש"ח

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה			
(* 38,761,957)	(125,307)	(* 38,636,650)	חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
3,621,875	721,450	4,343,325	חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* 42,383,832)	596,143	(* 42,979,975)
85,345,760	(316,358)	85,029,402
(* 127,729,592)	279,785	(* 128,009,377)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

(* סווג מחדש- ראה סעיף 12 במידע אודות מאזן כלכלי.

(**) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

נספח 4 - דוח תנועה באומדן מיטבי (BE) בשייר של התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 בדצמבר 2018
באלפי ש"ח	

אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) ליום 1 בינואר

(* 113,284,778	(*124,107,717		
(200,874)	948,980	(א)	השפעת שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
999,366	(360,803)	(ב)	תזרים ריאלי שצפוי להשתחרר
1,421,369	2,095,072	(ג)	השפעת הסטיות מהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
300,798	613,198	(ד)	עסקים חדשים
341,085	1,465,663	(ה)	השפעת אינפלציה
7,671,492	(3,433,339)	(ו)	השפעת שינויים בהנחות כלכליות וסטיות מההנחות הכלכליות
289,702	65,969	(ז)	השפעת שינויים אחרים

אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) ליום 31 בדצמבר

(* 124,107,717	125,502,457
-----------------	-------------

(* סווג מחדש - ראה סעיף 10 במידע אודות מאזן כלכלי.

- (א) השפעת שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות - סעיף זה כולל את השינוי בהתחייבויות הנובע משינוי בבסיס ההנחות שהיו בשימוש בסוף שנה קודמת מול ההנחות שבשימוש בסוף שנת הדיווח.
- (ב) תזרים ריאלי שצפוי להשתחרר - סעיף זה כולל את התזרים החזוי שהיה גלום ביתרת הפתיחה והיה צפוי להשתחרר בשנת הדיווח.
- (ג) השפעת הסטיות מהנחות תפעוליות ודמוגרפיות - סעיף זה כולל את הפער בין חישוב האומדן המיטבי של ההתחייבויות על סמך ההנחות העדכניות לבין הניסיון בפועל במהלך שנת הדיווח.
- (ד) עסקים חדשים - סעיף זה כולל את ההשפעה על האומדן המיטבי של ההתחייבויות עקב מכירת חוזי ביטוח חדשים.
- (ה) השפעת אינפלציה - סעיף זה כולל את השפעת האינפלציה בשנת הדיווח על יתרת הפתיחה. השפעה זו נובעת בעיקר מתנאי החוזים הכוללים הצמדה למדד.
- (ו) השפעת שינויים בהנחות כלכליות וסטיות מההנחות הכלכליות - סעיף זה כולל את השינוי באומדן המיטבי של ההתחייבויות הנובע משינוי בבסיס ההנחות הכלכליות שהיו בשימוש בסוף שנה קודמת מול ההנחות שבשימוש בסוף שנת הדיווח וכן את הפער בין חישוב האומדן המיטבי של ההתחייבויות על סמך ההנחות העדכניות לבין הניסיון בפועל במהלך שנת הדיווח.
- (ז) השפעת שינויים אחרים - סעיף זה כולל שינויים אחרים, לרבות: עדכונים במודל ובבסיס הנתונים, רכישת תיק, עדכוני רגולציה וכו'.

נספח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2018				
הון רובד 1				
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ	הון רובד 2 (מבוקר * אלפי ש"ח)	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
12,993,956	14,016,208	5,190,464	-	8,825,744
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	(174,696)	(174,696)	-	-
<u>12,993,956</u>	<u>13,841,512</u>	<u>5,015,768</u>	<u>-</u>	<u>8,825,744</u>
-	8,776,446	-	-	8,776,446

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2017				
הון רובד 1				
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ	הון רובד 2 (מבוקר * אלפי ש"ח)	הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
11,986,350	11,986,350	3,767,678	-	8,218,672
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
<u>11,986,350</u>	<u>11,986,350</u>	<u>3,767,678</u>	<u>-</u>	<u>8,218,672</u>
-	8,141,353	-	-	8,141,353

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

(* הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לחוזר סולבנסי, ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי השקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.

(ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" של חוזר סולבנסי.

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" של חוזר סולבנסי.

נספח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 בדצמבר 2018	
(מבוקר *) באלפי ש"ח		
8,218,672	8,825,744	הון רובד 1
-	-	הון רובד 1 בסיסי
-	-	הון רובד 1 נוסף
-	-	שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות
-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף
-	-	מכשירי הון ראשוני מורכב
-	-	בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
-	-	סך הון רובד 1 נוסף
8,218,672	8,825,744	סך הון רובד 1
-	-	הון רובד 2
-	-	הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1
-	1,836,802	מכשירי הון רובד 2 (**)
3,024,524	2,631,414	מכשירי הון משני מורכב
743,154	722,247	מכשירי הון שלישוני מורכב
-	-	מכשירי הון משני נחות
-	(174,696)	בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
3,767,678	5,015,768	סך הון רובד 2
11,986,350	13,841,512	סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
 (**) לעניין מכשירי הון רובד 2 שתמורתו התקבלה לאחר תאריך הדיווח, ראה נספח 1 לעיל.

נספח 6 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 בדצמבר 2018
דרישת הון	
(מבוקר *)	
באלפי ש"ח	

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

6,855,829	6,481,205	הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק
281,583	237,754	הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
6,688,740	6,530,479	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
6,169,174	6,482,015	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (NSLT + SLT)
1,063,887	1,105,727	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
(6,831,024)	(6,785,633)	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
-	-	הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

14,228,189	14,051,546	הון נדרש בשל סיכון תפעולי
419,662	407,365	התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
(2,127,503)	(2,064,590)	

הון נדרש בשל חברות מנהלות

136,866	135,099	מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ
10,000	10,000	יוזמה - קרן פנסיה לעצמאים בע"מ

סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות

146,866	145,099	
12,667,214	12,539,420	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

11,773,905	11,909,176	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות
------------	------------	---

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה (70% מסה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR), 65% ב-31 בדצמבר 2017) ובהתאמת תרחיש מניות

7,653,038	8,336,423
-----------	-----------

(* הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

נספח 7 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 בדצמבר 2018	
(מבוקר *) באלפי ש"ח		
89,374	89,374	הון עצמי מזערי לקבלת רישיון מבטח
2,219,543	2,227,749	סף הון לפי נוסחת MCR
1,913,260	2,084,106	גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
3,443,867	3,751,391	גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
<u>2,219,543</u>	<u>2,227,749</u>	סף הון לאחר מגבלות (MCR)

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2018			
סה"כ	הון רוברד 2	הון רוברד 1	
(מבוקר *) אלפי ש"ח			
13,841,513	5,015,768	8,825,744	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי נספח 4
(4,570,218)	(4,570,218)	-	חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (**)
<u>9,271,294</u>	<u>445,550</u>	<u>8,825,744</u>	הון עצמי לעניין סף הון

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(**) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" בחוזר סולבנסי, הון רוברד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

ליום 31 בדצמבר 2017			
סה"כ	הון רוברד 2	הון רוברד 1	
(מבוקר *) אלפי ש"ח			
11,986,350	3,767,678	8,218,672	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי נספח 4
(3,323,769)	(3,323,769)	-	חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (**)
<u>8,662,581</u>	<u>443,908</u>	<u>8,218,672</u>	הון עצמי לעניין סף הון

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(**) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" בחוזר סולבנסי, הון רוברד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

30 ביוני 2019

מיקל גור כגן מנהלת הסיכונים	דורון ספיר מנכ"ל	ניר גלעד יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים
--------------------------------	---------------------	------------------------------	----------------------------